

The Ultimate Battle

Parasha Ki Seitzi

¹⁰ When you will go out to war against your enemies, and HASHEM, your God, will deliver them into your hand, and you will capture its captivity; ¹¹ and you will see, among its captivity a woman who is beautiful of form, and you will desire her, you may take her to yourself for a wife. ¹² You shall bring her to the midst of your house; she shall shave her head and let her nails grow; ¹³ She shall remove the garment of her captivity from upon herself and sit in your house and she shall weep for her father and her mother for a full month; thereafter you may come to her and live with her, and she shall be a wife to you. ¹⁴ But it shall be that if you do not desire her, then you shall send her on her own, but you may not sell her for money; you shall not enslave her, because you have afflicted her.

2 Thoughts on Elul - Intro: R. Leff. - pg 14
Similarly, the days of Elul are also imbued historically with HaKadosh Baruch Hu's movement closer to Am Yisrael. During this period, HaShem is more intensely accessible, for these are the days of His good will and forgiving disposition towards the Jewish people. After the Sin of the Golden Calf, Moshe Rabbeinu purged the nation of sinners, and the people repented for their

sin. HaShem accepted Israel's repentance and Moshe Rabbeinu's prayers, and once again rested His Divine Presence upon Israel. This was truly an *eis ratzon*, time of favor, which culminated in the Jews receiving the second set of Tablets from God and achieving atonement on Yom Kippur.

7
כדי לזכות לקבלת התורה מחדש היו זקוקים לחקן את סיבת החטא - קשיות העורף, ולשם כך באה תקיעת השופר - להחריים ולעוררם, כאמר הכתוב: "אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו". לאחר שהיתה אתערותא דלתתא, ששבו כראוי ונתקבלה תשובתם - זכו לאתערותא דלעילא - קבלת התורה מחדש.

8
כתב הגר"ס במכתב (ו) כי לכל דפ"ר יש סיבה שהיא מסוכבת מסיבה הקודמת לה. בדורות הקדמונים היתה תקיעת השופר הסיבה הראשונה לעורר האדם משנתו ומהבלי טרדותיו ולפקח על מעשיו. אולם בדורנו אנו שוב אינה מטילה כל רושם. ולכן אנו זקוקים לסיבות חזקות יותר - כלומר המוסר, לפי המוסבר לעיל - הנה בזמנים הקדמונים תקיעת השופר גרידא הספיקה להרעיד ולשבור קשיות עורף זאת. אולם היום, קשיות העורף היא כה גדולה עד ששופר לבד אינו מספיק לזה, אלא זקוקים לאמצעים נוספים, חזקים יותר - כמו: לימוד המוסר.

קשיות העורף שלנו היא - "אין איש ניחם על רעתו לאמר וגו' כלה שב במרוצתם כסוס שוטף במלחמה" וכו' (מסילת ישרים פ"ב ע"י"ש) - חיים בלי התבוננות, ומחשיבים עצמנו כאנשים "שלמים" באופן כללי (מלבד אי אלו תיקונים, פה ושם...) ולכן אין שומעים מוכיחים (תרדמה של שרות), ולמכה זו אין תרופה כי אם לימוד המוסר. וכמו שתשובת בני ישראל היתה על ידי ששברו קשי עורפם והיו מוכינים "לשמוע", כן עלינו מוטל לשנות עצמנו - להתחיל "לשמוע" ולהיכנס תחת עול מלכות שמים. לימוד המוסר שיצליח להביא את התועלת - שבירת קשיות העורף - אינה בעיון שטחי, אלא לימוד יסודי, ובהתפעלות - בצורה שתרגיע את כל נימי הנפש, ותעורר את האדם מתרדמתו.

3 ענין חיים - 88

האדם הוא עבד השגרה, ובאופן טבעי קשה לו מאוד להשתנות מכפי שנהג אתמול ושלשום. כדי להתגבר על קושי זה צריך זעזוע, ולשם כך בא השופר! זה טעם תקנת חז"ל של תקיעת שופר בכל חודש אלול, שעל ידיו יקבלו את הזעזוע - לשינוי, לתשובה.

4
הנה מבואר כי הסיבה להשמידם איננה עונש שלא קיימו את הציווי "אנוכי ה' אלוקיך" ועבדו לעגל, אלא על קשיות עורף שגרמה לחטא, וזה שכתוב "ראיתי את העם הזה והנה עם קשה עורף הוא". לחטא חמור זה לא מצא הקב"ה תקנה כי אם להשמידם. ובוודאי אילו היתה דרך נוספת לתשובה, לא היה רצון מאת ה' להשמידם, כי הקב"ה מחפש תמיד את תיקון כלל ישראל.

5
"ראיתי את העם הזה והנה עם קשה עורף הוא" (שמות לב, ט) - "מתזירים קשי ערפם לנגד מוכיחיהם וממאנים לשמוע" (רש"י) "גיד ברזל ערפם ולא יפנו לשמוע דברי שום מורה צדק באופן שאין תקוה שישובו בתשובה" (ספורנו שם). ובדברים (ט, ו) מבאר הספורנו את הפסוק "כי עם קשה עורף אתה" - "שאי אפשר שיהיה צדק ויושר לבב עם קשה העורף". (והי ראית הקב"ה "לא בצדקתך וביושר לבבך" - אדם ההולך בדרך הנכונה וחי בצדק וביושר, בלתי אפשרי שתשכון בו תכונת "עם קשה עורף"). "כי אמנם קשה העורף הוא ההולך אחרי שרירות לבו ומחשבתו. אע"פ שיודיעהו איזה מורה צדק בראיה ברורה שמחשבתו היא בלתי טובה ומביאה אל ההפסד וזה כי לא יפנה (לא יוכל לפנות) אל המורה כאילו ערפו קשה כגיד ברזל באופן שלא יוכל לפנות (להניעו) אנה ואנה (רק כפי רצונו) אבל ילך אחרי שרירות לבו כמאז (הולך באותו התלם כמו מאז). "עכ"ל.

6
תקנתו של קשה העורף קשה מאוד. כמו שמצינו שמשנה רבנו לא מצא דרך להתויר את כלל ישראל בתשובה אלא על-ידי שבירת הלוחות לעיניהם, כאומר: פקחו עיניכם וראו מה הפסדתם, ועד כמה חמור החטא שלא היתה ברירה כי אם שבירת הלוחות.¹⁰

עד כמה היה מזעזע מחזה זה של שבירת הלוחות - נצייר לעצמנו אדם המוציא ספר תורה מתוך ארון הקודש ומשליכו ארצה עד שנקרע לגורים ח"ו. מה איום ונורא מחזה זה, ואיזה רושם כביר היה מותיר עלינו מעשה זה. קל וחומר בן בנו של קל וחומר לראות את הלוחות מהשמים - הכתב והלוחות הכל מהקב"ה, נשברים - מה גדול היה ההלם.¹¹

One of the most striking concessions of the Torah is given at the beginning of this Portion. When the Israelites go to war, they are told that they may, if they see a beautiful woman among the prisoners of war, take her as a wife. There are, however, certain preliminary processes to be undergone: the Torah stipulates that before the Israelite may marry her, she is to be left for one month to weep 'for her father and her mother'; and her hair is to be shaven and her nails allowed to grow for the course of the month.

This month is, according to the Zohar¹, related to the month of Ellul—דא היא ירחא דאלול. This comparison seems rather cryptic at first sight. Why just the month of Ellul? Surely it could happen in any month of the year?

Then, on the phrase ובכתה את אביה ואת אמה²—'she shall weep for her father and her mother,' the Sifre³ offers two explanations. According to R. Eliezer, this refers literally to her real parents, from whom the captive girl is separated and whom she will probably never see again. R. Akiva, however, gives another interpretation—that she should weep for her idols that she has repudiated. This view is based on the verse in the second chapter of Jeremiah—יאמרים לעץ אבי אמה—'They say to a piece of wood, "You are my father."' But this opinion of R. Akiva does seem rather strange in the context: why should a whole month be allotted, to weep for idolatry?

10 Let us now turn to another law contained in this week's Portion:

If you chance on a bird's nest on your way, on any tree or on the ground, with either fledglings or eggs in it,

and the mother bird nestling on the fledglings or the eggs, then you shall not take the mother with the young, but you shall surely send away the mother and then you may take the young for yourself—so that it may be well with you, and your days may be prolonged.⁴

We find in the Gemara⁵ that the words 'and your days may be prolonged' in this verse refer only to spiritual reward in the world to come. The Gemara then goes on to record an incident witnessed by R. Yaacov. A father told his son to climb a tree and bring him the fledglings. The son climbed up, sent the mother bird away, in obedience to the Mitzvah of שילוח הקן but, on climbing down, the boy stumbled and was killed. The reward of long life, assigned in the Torah both for obedience to parents and for sending away the mother bird, must, then, refer only to spiritual life, in the world to come; and this was how R. Yaacov interpreted the text. Acher, however, another of the Sages, witnessed a similar incident and, we are told, became a heretic as a result of his experience. R. Yosef declared that if only Acher had interpreted the text in the same way as R. Yaacov had done, he would not have been driven to heresy. Where, then, was the difference that led the two men to such very contrasting conclusions?—R. Yaacov to the true Torah explanation, and Acher to a denial of resurrection and divine providence? Should we not have expected similar events to generate similar philosophical conclusions?

14

Elul is a time of awakening. The shofar is customarily blown every day, as it was when Moshe Rabbeinu ascended to Har Sinai on Rosh Chodesh Elul for forty days to receive the Torah. The Jew must be aware of his responsibilities in this world, his potential to bond with the Creator of the Universe, and his ability to perfect himself and the entire Creation. The shofar arouses us, as do the auspicious days of Elul themselves, to awake from the lethargy and insensitivity of an entire year, and once again gain a recognition of ourselves and our mission in this world.

11

In answer to this question, the "Oznaim LaTorah" quotes a Gemara, which tells us that whenever Acher stood up from learning in the House of Study, piles of heretical literature would fall from his lap.⁶ Before coming to learn Torah, therefore, his mind was already imbued with heresies: the seeds of doubt had already been sown, and his mind could no longer bear the harvest of truth. Rabbenu Bachya⁷ further develops this idea of the importance of the *basic studies* to which one exposes oneself: one should, he stresses, open oneself first of all to the

wisdom of the Torah, and only afterwards to other studies—ראשית חכמה יראת ה'¹⁰—'The beginning of wisdom is the fear of God.' The foundations of man's intellect should be rock-firm in truth: a shifting quick-sand is a dangerous basis for construction.

12 The vulnerability of human judgment, biased by first impressions, emerges also in Maharal's presentation in 'Nethivoh Olam'¹¹ of a practical legal procedure. In a civil case, the judge is forbidden to listen to one side if the other party is not also present. In spite of all the conscious impartiality of the judge, he will be insensibly swayed to the side of the first litigant, whose view of the case has been impressed on him first. It is a natural characteristic, often unconscious, to cling to one's first impression: the mind is unwilling to admit itself wrong. And unless both parties in a dispute are present together, to balance each other in argument, the judge may involuntarily become biased.

13

It was because of this deep human characteristic that the Torah allotted the captive girl a whole month to weep for her idols. The beliefs and habits of childhood, however false or absurd, are not easily eradicated. For this girl, it was all her basic conceptions that had to be changed: and for this a month of introspection and contemplation was not excessive.

This aspect is what moved the Sages to compare this month with the month of Ellul—Ellul as the time of self-examination and self-criticism. Thirty days are given us every year to review the thoughts and attitudes, as well as the deeds of the past year: to discriminate between those that bore the stamp of truth and those that were tainted with falsehood. During this month, every moment is needed for a task of such extreme difficulty and delicacy as the uprooting of deeply planted ideas and attitudes. At this time of the year, perhaps more than any other, we feel the urgency of the warning of our Sages—היום קצר והמלאכה מרובה¹²—'The day is short and the work is great.' This, however, should not depress us, but spur us on in the task of self-purification.

In this light, we are given another hint to *Elul* in the verse: "Umol HaShem Elokeichem Es Levavcha Ve'es Levav zarecha — HaShem, your God, will circumcise your heart and the heart of your offspring" (*Devarim* 30:6) — the first letters of which also spell *Elul*. We must be responsive to this arousal which removes all the partitions and obstacles between us and our Creator and obfuscates our recognition and sensitivity to HaShem. To do this, we must reorient ourselves to acknowledge both our true selves and our Creator.

16 *Elul* is also a time when the Jewish people reunited to achieve the ability to once again receive the Torah, *ke'ish echad belev echad* — as one person with one heart. To completely

receive God's Torah emanating from His Oneness, *Klal Yisrael* must also be one unified entity. Moreover, the Torah itself has different *mitzvot* for different people — *Kohanim, Leviim, Yisraelim*, men, women, etc. Only as a harmonious conglomerate can all the *mitzvot* be accepted and fulfilled.

19

Therefore, the essence of *Elul* is *Ani LeDodi VeDodi Li*: I must rediscover my *ani* — my essence, my identity as an individual and as part of *Klal Yisrael*. I must also identify *Dodi*, Who my Beloved actually is; and then, automatically, *VeDodi Li* — I will discover that my Beloved is indeed close to me, standing at my feet, ready to embrace me. Thus, *Elul* is a time of introspection and contemplation, a time of defining perspectives and roles, a time of becoming better acquainted with our friends, neighbors and the community of *Klal Yisrael*.

20 In the Garden of Torah - Pg 128

These concepts are alluded to in the name of this week's Torah reading, *Parshas Ki Seitzei* which begins: "When you go out to battle against your enemies." In the soul's natural environment — the spiritual worlds above — there is no conflict. When, however, the soul "goes out" from that setting and descends to our material world, it is confronted by challenges that may require it to engage in battle.

For there are two aspects to material existence. Our world was created because G-d "desired a dwelling in the lower worlds,"⁶ i.e., the physical universe can serve as a dwelling for G-d, a place where His essence is revealed. But as the term "lower worlds" implies, G-d's existence is not readily apparent in our environment. On the contrary, the material nature of the world appears to preclude holiness. An attempt to resolve these two contradictory thrusts is thus often characterized by conflict.

21 This is the Torah's conception of war, a struggle to transform even the lowest elements of existence into a dwelling for G-d. For this reason, the Torah commanded the Jews to fight to conquer the Land of Canaan, and

thereby turn a land which was notorious for its depravity⁷ into *Eretz Yisrael*, a land of which it is said "the eyes of the L-rd, your G-d, are upon it from the beginning of the year until the end of the year."⁸

17

Consequently, in addition to recognizing one's own essence, his *ani*, each individual must also recognize that part of his *ani* which is reflected in all Jews. Hence the hint to *Elul* imprinted in the verse, "*Ish Lereieihu Umatanos Le'evyonim* — Each person to another and gifts to the poor" (*Esther* 9:22) — the first letters of which also spell *Elul*. The word *ani* itself suggests the dual personality of the individual represented by the first letter, *aleph* — one, singular, individual — and the last letter, *yud* — ten, a unit of many, representing a *minyán*, the community of *Klal Yisrael*. The connecting force that creates harmony between the individual identity and communal identity is the *nun*, the fifty gates of purity in character and the fifty gates of wisdom needed to create this partnership.

18 Hence, *Elul* is a time of gaining a renewed perspective of oneself, one's people, and one's God. It is true that God begins to approach us during *Elul*, and it is our Beloved King Who takes the initiative to draw closer to us. However, if one does not recognize the King, or if he is insensitive to his own position, the close proximity of the King will pass totally unnoticed.

22

Furthermore, even when there is no explicit command for war, the potential is there to forcefully extend the boundaries of holiness and enable it to encompass areas which were previously governed by worldliness.⁹

23

A person need not fear undertaking such efforts; on the contrary, he is assured Divine blessing. This is alluded to by the Hebrew *על אויבך*, translated as "against your enemies," in the verse cited above. Literally the phrase means "above your enemies,"¹⁰ conveying the promise that even as the soul descends into our material world and confronts challenges, it always possesses the power to overcome them. Since the soul is "an actual part of G-d," it is always above worldly influence and has the power to overcome all obstacles¹¹ and transform its environment.

Moreover, it is the challenge of "battle" that brings out the essential power which the soul possesses. For such confrontation compels a person to draw on his inner strength. This search for strength in turn brings an awareness of one's inner G-dly nature. And when that G-dly core is aroused, a person can overcome any challenges, and

spread G-dliness in all settings. In this way, he becomes G-d's partner,¹² making manifest G-d's purpose in creation.

והענין. והנה בפרשיות אלו שקורין בחודש אלול נאמר ג"פ כי תצא למלחמה, פרשת כי תצא למלחמה על אויבך וראית סוס ורכב וגו', בסוף פר' שופטים, וכאן כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה' אלקיך בידך, ולהלן כי תצא מתנה על אויבך, והוא כדאיתא בזה"ק ובספ"ק שמרומנו בזה על המלחמה הנצחית שיש ליהודי עם אויבו בנפש הוא היצה"ר. ובחודש זה של ימי התשובה על יהודי לדעת שכל מציאותו עלי אדמות היא למלחמה על אויבך, ועל זה נאמר כי תצא, מדבר על ירידת האדם לעוה"ו, שהנשמה יורדת ממקום גבוה מעולם הנשמות אל מקום נמוך עולם התלאות והתאוות, ואמרה תורה כי תצא, שמיד עם יציאת הנשמה מהעולמות העליונים לעוה"ו, המטרה למלחמה על אויבך, שצריך מיד לפתוח במלחמה שלמענה ירד לעוה"ו, בכדי להשיג יעודו ותפקידו בעולמו. כל ירידתו של יהודי לעוה"ו היא בכדי למלא שליחות עליונה שהטיל עליו הקב"ה, שכל הבריאה וכל יצורי קדם בראם הקב"ה לצורך שליחות עליונה, ובמיקוד יהודי אשר יעודו הוא לעבך בברית ה' אלקיך ובאלתו ירד לעולם עם שליחות עליונה, למלחמה על אויבך, וזו כל תכלית חייו עלי אדמות. וכמאמר מרן אדמו"ר בב"א ז"ע עה"פ (בראשית מה) ועתה לא אתם שלחתם אותי הנה כי האלקים, שיהודי צריך לומר לכל עניני עוה"ו תאוותיו ותשוקותיו, לא אתם שלחתם אותי הנה, לא למענכם ירדתי לעוה"ו, כי האלקים, כל ירידתי לעוה"ו היא למען אלקותו ית'.

וראית בשביה אשת יפת תואר וגו'. כאן מלמדת התורה עוד, שגם אם יהודי ניצח את היצה"ר בקרב הראשון לבל יחשוב שמעתה הוא כבר בטוח בנצחונותיו, אלא גם לאחר שנתנו ה' אלקיך בידך נותנים לו עוד נסיון, כמש"ל בהמשך וראית בשביה אשת יפת תואר וכל הפרשה, שאחרי שניצח בנסיון אחד נותנים לו נסיון שני. וכדאיתא במאור עיניים (פ"ו וארא) על מאחז"ל עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו, דמ"כ כל יהודי צריך לעבור בימי חייו עשרה נסיונות: שכל חייו של יהודי רצופים נסיונות החיים, וע"ז נאמר כי תצא, שתדע שכל חיך בעולם הם למלחמה על אויבך, שיהודי עובר תמיד נסיונות, וזוהי המטרה שלמענה ירד לעולם. והקב"ה עוזר ליהודי, כשהוא זוכר שיש לו שליחות עליונה או מובטחת לו הצלחה עליונה, ונתנו ה' אלקיך בידך ושבית שביו.

29 עד"ז קורה אצל יהודי, שמקבל על עצמו ומתגבר על יצרו פעם ועוד פעם, ואח"כ הריהו מורה לעצמו שמעתה רשאי הוא כבר למלא קצת תאוותו, והריהו נופל ונלכד שוב בידי היצה"ר. ועל זאת מבקשים והסר שטן מלפנינו ומאחרינו, יש השטן מלפנינו, לפני שיהודי יוצא למלחמה, שהיצה"ר מעמיד או בפניו הרים רמים שכאלו לא ניתן להתגבר עליהם, ויש השטן מאחרינו, לאחר שכבר ניצח במלחמה, שמרגיש בנפשו שכבר עשה מה, והוה פתח ליפול בחזרה. וע"ז אומרת התורה לאחר שכבר ניצח, והיה אם לא תפצת בה, עדיין יש והסר שטן מאחרינו, שלא יכשל שוב, ומכור לא תמכרנה בכסף וגו'.

שלך, כמו שאמרו רבותה"ק ז"ע כי לכל אדם יש תפקיד מיוחד שצריך למלאו, ולשם כך בא לעולם. והאות לדעת מהו תפקידו המיוחד הוא כשרואה הדבר בו מתגבר עליו היצה"ר ביותר בכחות על טבעיים, הרי שזה אויבו המיוחד וזוהי הנקודה שתפקידו לתקנה. וכנגדה צריכה להיות מכוונת בעיקר המלחמה, וכמאמר הרה"ק מקאליסק ז"ע שגם היודעים איך לירות במלחמה צריכים לדעת לקלוע, שישנם היורים הנה והנה ואינם קולעים למטרה ומבזבזים כדוריהם לשוא. על האדם לרכו כל כחותיו

ובי' הענין ביותר והנה ככך כתב במסילת ישרים בריש דבריו הק', שיסוד החסידות ושורש העבודה שיתברר ויתאמת אצל האדם חובתו בעולמו, והיינו שיכיר יעודו ותפקידו בעולמו שלשם כך ירד לעולם הזה. ויש בזה כמה חזיתות. א', ע"פ מה דאיתא בספ"ק בענין כי יצר לב האדם רע מנעוריו, שיש לכל אחד נקודת רע מיוחדת שבשבילה ירד לעולם, אם זה בקנאה תאוה וכבוד או שאר מדות רעות, ובנקודה זו מתגבר עליו יצרו ביותר, היות שזה עיקר יעודו בעולמו לתקן. וזה אמנם האות לדעת מה הוא תפקידו המיוחד, בדבר שרואה את עיקר וגודל התגברות היצה"ר. ונקודה עיקרית זאת אינו יכול להשיג אלא ע"י מסירות נפש.

וכלל זה של והסר שטן מלפנינו ומאחרינו שייך במיוחד בימי התשובה, כאשר יהודי עומד לעשות תשובה יש לו את השטן מלפנינו, שבעמד בפניו כל העבר שלו בדמות הרים גבוהים שאין לעבור אותם ואיך יוכל לשוב בתשובה, ויש את השטן מאחרינו, שהרי כבר קיבל על עצמו הרבה פעמים ונפל שוב ומדוע שעתה תתקיים תשובתו. אכן התשובה לזה היא כמש"ל הרמב"ם בהל' מלכים (פ"ו הט"ו) בענין הנהגתו של היוצא למלחמה, ומאחר שיכנס בקשרי המלחמה ישען על מקוה ישראל ומושיעו בעת צרה וכו', ואח"כ כתב, וישים נפשו בכפו ולא יחשוב לא באשתו ולא בבניו אלא ימחה זכרונם מלבו, שישכח מכל המציאות, ויפנה מכל דבר למלחמה, וכל הנלחם בכל לבו בלא פחד מובטח לו וכו', ומונה שם גודל שכרו. כלל זה קיים גם במלחמת היצר, כאשר היצה"ר מעמיד לו את המצב שכל מה שיעשה כבר לא יועיל לו כלום, הרי ענין בטחון שייך גם ברוחניות, אפילו בענינים כאלו שנדמה לו שכבר אינו יכול לשוב בהם בתשובה, שיחזיק בכת הבטחון וישען על מקוה ישראל ומושיעו בעת צרה, שישים מבטחו בה' שתמיד יכול יהודי לעשות תשובה.

חזית נוספת היא כמו דאיתא בשומר אמונים (הקדמון) כי העיקר לא ימושו מעונד ה' תרי קראי הכתובין בתורה, פסוק ועשית הישר והטוב בעיני ה' ופסוק קדושים תהיו, כי הם כוללים מצוות ואזהרות רבות שלא נכתבו בתורה. וכמו שפי' הרמב"ן על הפסוק ועשית הישר והטוב, ע"פ מדרש חז"ל שהוא לפנים משורת הדין, כי מתחלה אמר שתשמור חוקיו ועדותיו אשר צוך, ועתה יאמר כי גם כאשר לא ציך תן דעתך לעשות הטוב והישר בעיני ה', כי הוא אוהב הטוב והישר. וזה ענין גדול לפי שא"א להזכיר בתורה כל הנהגות האדם עם שכניו ורעיו וכל משאו ומתנו ותקוני הישוב והמדינה כולם, אבל אחרי שהזכיר מהם הרבה כגון לא תלך רכיל לא תקום ולא תסור וכו' חזר לומר בדרך כלל שיעשה הטוב והישר בכל דבר לפנים משורת הדין, וכגון מה שאמרו שיהיה פרוק נאה ודיבורו בנחת עם הבריות עד שיקרא בכל ענין תם וישר. וכן

והיינו שמעמיד ב' מצוות אלו כעיקר יעודו ותפקידו של האדם בעולמו, והם ב' עמודי חיי האדם המדות והתאוות, שאינו יהודי שלם כל זמן שאין מדותיו כפי הישר והטוב בעיני ה', וכן אם בעניני תאוות הוא נבל ברשות התורה.

עוד יש לפרש אומרו כי תצא, כי הכלל הראשון במלחמה הוא שלא תמתין עד שהוא יתקיף אותך בבחי' פתו עליו יצרו, אלא תקדים ותצא אתה למלחמה עליו. וכמאמר רבה"ק, ה' איש מלחמה, הקב"ה הוא עם איש יהודי היוצא למלחמה עם היצה"ר. וזה שכתבה התורה, כי תצא למלחמה על אויבך, או אז ונתנו ה' אלקיך בידך, אם אתה תקדים

ותפתח במלחמה, אז ונתנו ה' אלקיך בידך ושבית שביו, כי ה' עם איש מלחמה, וזה מה דמצינו במלחמת עמלק שהיו לו גם נצחונות גדולים, כי שם היה יובא עמלק, שהוא בא ראשון ולא יצאו נגדו תחילה. כי אם היצה"ר בא ראשון ומשתלט על האדם אז קשה לעמוד כנגדו, וכמאחז"ל (סוטה ג.) אין אדם עובר עבירה אא"כ נכנסה בו רוח שטות. אך כי תצא למלחמה על אויבך, ונתנו ה' אלקיך בידך, אם יהודי יוצא ראשון למלחמה, בידיעה שעל כל צעד ושעל צריכה להיות הכרות מלחמה על הצר הצורר, אז ונתנו ה' אלקיך בידך. אבל אם אינו עושה מאומה עד אשר יובא עמלק, אז וילחם עם ישראל ברפידים, ברפיון ידים. ההתחלה אצל יהודי לתשובה ולכל עניני עבודה, כי תצא למלחמה, שאתה תפתח במלחמה, כי אם תמתין עד אשר יבא עמלק וכבר נכנסה הרוח שטות שוב לא תוכל לשלוט. רק כי תצא למלחמה על אויבך אז ונתנו ה' אלקיך בידך.

The concept of battle is relevant within our own lives as well. Commenting on the verse, "And you shall... see the difference between one who serves G-d and one who does not serve Him,"¹³ our Sages define,¹⁴ "one who serves G-d" as "one who reviews his subject matter 101 times," and "one who does not serve Him" as "one who reviews his subject matter 100 times."

In *Tanya*,¹⁵ the Alter Rebbe explains that, in that era, it was customary for students to review their subject matter 100 times. Therefore, it was the one hundred and first time — the time when the person went beyond his normal practice — which distinguished him as "one who serves G-d." For only one who struggles to rise above his nature merits such a title.

A person must challenge himself; and this means more than a commitment to gradual progress. "Serving G-d," involves breaking our individual natures, and showing that there are no limits to our commitment to Him.

This endeavor involves a constant struggle. A person cannot reach a level of spiritual achievement and then "rest on his laurels." Instead, he must continually strive to advance further.

The inner "battles" necessary to bring this commitment to the fore tap the essential and unbounded Divine potential each of us possesses within our souls. And the effects of these efforts extend beyond our individual selves, effecting the world at large.

33 תורה - חלק א' - פרק טו

ביאר הדברים, יסוד התשובה והצלחה היא רק כאשר יש שאיפה גדולה בתחילת הדרך, להתחדשות והתקרבות אל ה', להגיע לשיא פיסגת השלימות, ובכח שאיפה זו אפשר להתחיל את דרך התשובה, וללא שאיפה זו הרי עבודת התשובה לא תצליח! וככל שהשאיפה נשגבה וחזקה באותה מידה יצליח להגיע לשלימות התשובה - להגשמת שאיפתו.

מצד אחד רוצה האדם לעשות תשובה בכל כוחו, הוא משנה את דרכו ומשפר את מעשיו, במעשה זה או אחר, ומאידך פעמים רבות נופלת בחלקו אכזבה כאשר איננו מצליח לעמוד במשימה של עבודת התשובה.

הסיבה שאיננו מצליח לעמוד בעבודת התשובה, משום שמתחילת דרכו חסרה לו השאיפה להגיע אל שיא השלימות, הוא משלה את עצמו בהישגים של שינוי מעשים לשנות איזה קילקולים, ומסתפק בדרגה זו של "בעל תשובה". ולא שת ללבו להרגיש שקל לו לאדם לשנות אי אלו ממעשיו, יותר מאשר לשנות את כל דרכיו.

ככל בנין העומד להבנות צריך תכנון מראש מהמסד ועד התפוח, א"א

להתחיל בחפירת היסוד ללא תכנון הקומה העליונה, כך גם בתשובה צריך לשאוף מראש ל"עד ה' אלהיו". אם אין לו את התכנית והמטרה מתחילת דרך התשובה להיכן שאיפתו צריכה להגיע, הרי לעולם הוא לא יגיע. עבודת התשובה אפשרית רק אם מתחילת הדרך תהא שאיפתו לשינוי ערכים, להגיע אל שיא השלימות, ולא להסתפק בשינוי מעשים בלבד.

רבי יו"ל מנוכרדוק זצ"ל המשיל זאת לאדם הנוסע בנוסעת ככיוון הפוך למטרתו, וכשמעירים לו שהוא צריך לשנות את כיוון הרכבת, הוא מסב את פניו ויושב בספסל הפוך שממולו, כשפניו מכוונים אל מקום חפצו, אך זה לא יועיל לו כי לעולם לא יגיע! גם המסתפק בעבודת התשובה רק בשינוי מעשים לא יגיע לעולם אל הכיוון הנכון. ראשית צריך לצאת מהרכבת, לשנות את כיוון הערכים מתוך שאיפה נשגבה להגיע אל השלימות האמיתית.

וי"ל עוד במשמעות כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה"א בידך, שכאמור מרומז בפרשה זו ע"ד העבודה לזמני התשובה של אלול והימים הנוראים שאו יוצא יהודי למלחמה על היצה"ר האויב הנצחי. וע"ז נאמר על אויבך כמודגש בספרי כנגד אויבך, היינו שהמלחמה אינה על פרט זה או אחר, אם ישמע בקול היצה"ר לעשות העבירה שמפתהו או יתגבר עליו וימאן לעשות העבירה, אלא בתקופה זו המלחמה היא על אויבך כנגד אויבך, להשתלט לגמרי על אויבך ולהכניעו תחת ידך. והדרך בזה

היא כמו שאמרו צדיקים עה"פ טור מרע ועשה טוב, שתסור מרע ע"י עשה טוב. והבי' בזה, ע"פ משאחז"ל במדרש (ויק"ר כא,ה) עה"פ בתחבולות תעשה לך מלחמה, אם עשית חבילות של עבירות עשה כנגדן חבילות של מצוות, שלא כתיב איזה מצוות יעשה ורק שירבה במצוות, בתורה בעבודה בחסד ובמעשים טובים. והענין בזה כי כל דבר טוב שיהודי עושה הריהו מחזק בזה את כח הטוב שבו ומחליש את כח הרע, וכמו שאמר מרן אדמו"ר זצ"ל וז"ל, שכל דף גמרא שיהודי לומד הריהו מחליש בזה את כח היצה"ר, והיינו שאפילו אם אין זה בענינים שבהם היצה"ר מתגרה בו מ"מ עצם הדבר שעושה חבילות של מצוות הריהו מחליש בזה את כח הרע. וזהו טור מרע ע"י עשה טוב, שירבה בעשה טוב כמה שיותר. ונכלל במאחז"ל הנז' לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצה"ר, שהוא לאו דוקא פפרט שבו היצה"ר מתגבר עליו, אלא באופן כללי ירגיז יצ"ט על יצה"ר לחזק כח הטוב ולהחליש כח הרע. וזהו כי תצא למלחמה על אויבך, לא מאבק מקומי על פרט זה או אחר, אלא מלחמה כללית להשתלט לגמרי על אויבך, שזו יעודה ותפקידה של התקופה הזאת.

וע"כ קוראים פרשיות אלו תמיד בחדש אלול, שהוא קודם התחדשות שנה חדשה. היות וכל שנה היא יחידה בפני עצמה, שהיא התחדשות הבריאה, ולכל אדם יש את תפקידו המיוחד מה שצריך לתקן בהתחדשות הבריאה של שנה זו. וזה מרומז בפרשה זו, כי תצא למלחמה על אויבך, כי תצא, היינו בצאתך מהשנה שעברה לקראת השנה החדשה, למלחמה על אויבך, שצריך לפתוח במלחמה על אויבו המיוחד נקודת הרע שבקרבו. וכמ"כ מרומז בכי תצא למלחמה, שיהודי צריך להתגייס לצבא ה' ולהתמסר לגמרי למלחמה, שעיקר תפקידו של יהודי לקראת השנה החדשה הוא לשנות מציאותו וטבעיותו, שישנם כאלו שקודם הימים הנוראים עושים תשובה על חטאים פרטיים אלו או אחרים אך אינם משנים את מציאות חייהם, ועיקר העבודה והמלחמה היא לשנות את כל מציאותו וטבעיותו,

שלוה צריך מסי"נ בכחות על טבעיים, ורק אז ונתנו ה' אלקיך בידך, כי להשיג נצחונות וכיבוש האויב שייך רק ע"י מסי"נ.